

ներս, գտնադրուին ըստ օրոգրու-
թեան իւր թորգմաներէն մին ներ-
կայ գտնուեալ զրկել չուզեր. այլ
նոյն սկզբուն վերաբերեալ խնդրոց
վերայ բացատրութիւններ կը պա-
հանէր: Բ. Գառն ալ որոշեր է վեր-
ջապէս դործը լծնցնել, և այն շրջա-
դրոցի պարտիզ գտնադրուած իւր
վճիռը տալ:

Յիշեալ պարսկներն տարիմանա-
թեան բանն են, և մինչեւ հիմա
իրենց եղած ամեն հարցմանց՝ պէ՛տ
բառէն զատ ուրիշ պատասխան չեն
տուած:

Պատիւը լրաց ինչ իգտուէն եւ-
կած հեռագրաւս թե՛ աւելով կը
մանուցանէ թէ՛ Երկարտի խորհիւն
անդրանիկ որդի թե՛ վիթի, փայլուն
ամենամեծեան արարողութիւնն անց-
եալ հինգ շաբթի կատարուեր է, բայց
հարստեանց տանը տախտակն երեւ-
շարաթի պիտի շարունակէ: Գահիրէ
հրաւիրած անձանց իւր լիւր խոստ
մեծ է:

Վեհ. Սուլթանին Ս. անեկապետ
Չիլէքը պէ՛ր շաբթի օրը Գահիրէ հա-
տեր և նոյն օրը խորհիւն ընդ աւանդ
է արտաքց կորդի արտախնդրով:

Մանաթը բնէն եկած նամակներ
լուր կուտան թէ Ռաւհուքի մէջ ե-
ղածին պէս՝ հոն ու Պուլպարներն ու
Յոյները աստակ կախ մ'ըրեր են ի-
րարու հետ, և վերջապէս կատարու-
թեան դօրը միջոտեղով կուտո-
նէրը ցրուեր է:

Այս կուտին ու պատճառը դարձ-
եալ նոյն է, այսինքն Յոյները պատու-
րաց ընել ուզեր են և կիցիցոյն մէջ
և Պուլպարը գէ՛մ կիցեր են:

Բ. Գառն գտնադրու կուտար-
ներուն հրաման զրկեց որ տէրա-
թեան հոգեւուն մէջն գտնուած
հաւթեան վերայ լուր հափօղութիւն
ընեն: Այն հաւթիւնները բնաւ չը
պիտի ծախսին, այլ անմիջապէս Կ.
Պօլս պիտի պիտին հաւթեանց

թանգարանը դուրսը համար:

Երեսուցէ մէն գրուած նամակնե-
րու խնդիրն նայելով Պարսկախիւ գը-
րի թէ թորցրուեալ աւան ժողովուրդը
գահիրէից կըլած Պարսիկաւրիս կող-
մը բռնած են և կիցիցներուն մէջ
նորա անունը կը յիշեն միշտ:

Յանապ ընկուեան տանին նախըն-
թաց օրը՝ նորընտիր պատրիարքը
Բէյի թէ՛ զնոյնը Ե հետեւեալ ա-
ռաւ օտ շինողեան և կիցիցներուն մէջ
պատրիարք Լաւ, բայց գիտնալով որ
տեղւոյն յաւանդուած արարներն ի-
րեն գէ՛մ են, բարեմարտի զօրակամ
տարեր է իւր հետ:

Այն մամուլեան արարներն ալ ու-
րիշ միջոցի գիտնել են: Երկու մարդ իկ
երեւան չեն եկեր, և իրենց կանայքն
ու տղայքը յոտով քննել են, որ Գառ-
նիսր քին տմեն անարգանք ընեն:
Կառավարութեան զինուորներն ամիս
համարներ են բռնաթիւն գործու-
ծել կանոնը և պարտիզ իջել: Հե-
տեւարար անունը ալ ամեն նախա-
տինք ըրեր են, չէրով, սուրով,
ծաղրելով, անիծելով, և ուրիշ և սը-
լին:

Արիւն տարիներ անցաւ մոլորաբ-
կը գտնուէր, որ փանքը նեղ կու-
գար, օդ տարէ՛նք ունեւ հարիւ-
րի չափ յոյն ախտաւորը, քահանայը
և զինուորը միայն ներկայ գտնուէր
են:

Պայտաբազարիս յոյն լրագրոց
խօսքին նայելով, Երեսուցէի նո-
րեանը պատրիարքին բնաթիւն
գէ՛մ Պարսկախիւ յաւանդուած մո-
լորագրոց բողոքը նկատուած թեան չէ
աւանդու, որովհետեւ պատրիարքին
բնաթիւնեան իրաւունքն Երեսուցէ-
մայ միաբանութեան կը վերաբերի,
և աշխարհականը մոմսակցելու իրա-
ւունք չունին եղեր:

Որչեւ լրագրիւր կը մանուցանեն
նաեւ թէ Երեսուցէի յաւանդ միա-
բանութիւնը նոր կանոնադրութիւն
մի շինելով Բ. Գառն փոխարաններ
ներկայացուցեր է, բայց Բ. Գառնը

քննելով տեսեր է որ այն կանոնա-
դրութիւնն հնաւի ի վեր պատրիարք-
ներուն շարհաւած և պէսաթիւնեով
հաստատուած արտօնութեանց հո-
կաւակ հաւաքով շինուած է, այնպէս
որ այն արտօնութիւնները պատրի-
արքաց ձեռքէն առնալ սինային
ձեռքը կուտայ, և հետեւարար պատ-
րիարքութեանց գոյութիւնն իսկ կու-
լինալով, ասունք աւանդելով Բ. Գառ-
նի չէ ուղեր կանոնադրութիւնը փո-
խարկել, և Կ. Պ. Պօլսի Պատրի-
արքին զրկեր է: Պատրիարքն ալ
քննելով գտեր է որ յիշեալ կանո-
նադրութիւնը մեղադրուած թէ իւրա-
միտութեամբ չի շինուած է:

Table with 3 columns: Item description, Quantity, Price. Includes items like '44 յոսեմ', '12 յոսեմ', '10 յոսեմ'.

Table with 3 columns: Item description, Quantity, Price. Includes items like 'Պատիւ', 'Պատիւ', 'Պատիւ'.

Ա. Զ. Գ. Ա. Յ. Ի. Ն.

Ենպէս որ մանուցել էինք, երեկ
Պատրիարքութեան հայրը լուր և
պիտակագրոց հետ Բաղձը. Մեծ-Երաւ-
րապետ տղայունքն երթալով Ս. Պատ-
րիարքին և քննահանուր Հայ ազգին՝
կայմէ օրոգրուած թիւն յայտնեցին
Կրիս բարձրութեան արտօնութեան
վերայ, և այս առթիւ բերայի գե-

ԵՐԵՎԱՆԻ ՊԱՏԱՐԱՐԱՆ

ԿՐԹԱՆԱՆ ՈՂՁԱՆՈՂՈՒԹԻՒՆ

Այսօր Երկու մեծ հասակ ունե-
ցած է. Հիւթանալութիւն և Բրիտան-
անեւ թիւն:

Մարդկութիւնն իւր առաջին հա-
սակին մէջ տալով ժէ՛ ուրք ունի՝ չը
տաններ, տկամ զանի՝ չըրեր, միաք
անի՝ չըրաւ իրաւունք. իւր մասունք
ները միշտ նախապայմանց միջոցի
մէջ թալուած թալաւորութեան են,
իւր սովորութիւնը աւելորդ արտա-
արարութիւնները ապրանքակուած
են: Նիւթն ու ձիւքը կատաւածացիէ:

Հոն կրօն, օրէնքն ու դիտու-
թիւնը՝ յրմանալ կամ զինուորական
փութի մը մեղանդն են, Հոն Ժու-
ղովորաց անբանտու մը քաղաքական
դիտութիւն է, ինչպէս մտքերու ան-
բանտու մը բարոյական դիտութիւն:
Հոն օրէնաց ու կրօնից հեղինակները
թէ են, ներշնչուող բոլոր ասկ մարդ-
ն. Պրոֆան, Պատաս, Չրադաւա,
Սոքրն, Լիւաւրիկ, Դոմա: Հոն մարդի-
կըն են որ կ'շինեն կ'առնեն իրենց
Մասունքը. իրենց երկինքն և եր-
կինքն գործութիւնն ու կարգերն ի-
րենց երկրի դօրութեանց ու կարգե-
րուն վրայ չ'իջալին կ'ձեռն: Հոն
Հոգիքը Պրոֆանի, Երկարտային Ա-
լիսին, Հոյն Մուհամմէն, Պարսիկ
Միւսլին, Հեղինակներն Աթեանին:

Գեղմանային Օտիկին կ'երկարաւորեն:

Հոն օրէնքն իր կրթելու միջոցը մոր-
դոց միայ խոյանոց եղան մէջ կ'գնէ,
և կրօնքն իւր սրբութիւնն ու մե-
ծութիւնը մարդոց միտքն ու հոգին
ազնունդուն մէջ կ'սլանէ, Հոն ամեն
ինչ թալաւորութեան խորհրդաւոր է,
ամեն ինչ կ'եղծի ու արտաբեր են,
մեն ինչ յոգնալ յոգնալ կ'ընեն մարդ,
Հոն կրօնքն փանձ ճակատադէր, երու-
նաւէտ ապագայ չափի, թէ են, Երկու
մէ՛ վաղջոր մ'առնէ, բայց այդ հե-
թման քանտուս կ'ընեն, Երկու կա-
յունն ցիւրքն է, վաղէ՛քի իրարա-
տուն է, Հիւթանալութեան կրօնքն-
քին իրենց երկարաւորութեան միշտ երկ-
րի վրայ կ'իջալուն: Բրիտանեական
կրօնքն է միայն՝ որ իւր երկարաւոր-
ութեան երկինք կ'առնի, Բրիտանեա-
թեան կրօնին ապագայն և քանութիւն
և յաւանդանութիւնն է:

Բ.

Մարդկութիւնն իւր երկրորդ հա-
սակին մէջ ընկերական մի մեծ և փոք-
րորդ յեղանակութեամբ նորապե-
տուր կը վերանայ, իւր բարոյական
փութ մը ուղղութեամբ իր նախ կ'իջէ, և ին-
քնն ալ իւր բարոյականին հետ կ'գո-
յափոխի, Հոն կրօնի հեղինակը Մու-
սուած է, որ կ'ընեն երկինքն կ'ընեն
մարդուն վերջապէս համար այն
բարոյականը՝ զոր Սոկրատես ասու-
րան յոյնքն ասու- զ'առնէ զ'իւր ասու-
րան իրենց մարդ ուն գործուած եր-
կինքն ալ իր նորապի կ'ընաւ: Ա-

մայի որդին մարդն ու ընկերութեան
գործուած:

Առաջին անգամ Բրիտանու կը քա-
ղաքէ հաղթներու արքայութիւնը, և
իւր յարութեամբը հաղթներու ան-
մահաթիւնն ու յաւանդանութիւն-
նը կ'ընալաւարէ: Առաջին անգամ
Բրիտանու կը քաղաքէ երկարութեան,
հաւատարմութեան, ապագայ թեան ճըշ-
մարիտ սկզբունքներն, և այս բո-
կըրքունքն ի զաւանթիւն կ'ընեն ար-
եւմտիկ միջոցով 30 ասորի կուտա-
նէ երկարաւոր միջոցով, և ի վեր-
նաւան յայտնէ իրաւունքը հարգելե-
լով անկեղծարար՝ կուտալէ քանակը
ընդ զաւանթաւ ուղիարհի կուտա-
րանը զայս սկզբունքն երկրորդ
թեան: Բրիտան կ'ուտարկեն թէ Ա.
տարանի իւր Բրիտանեական օրինաց
մասունքն քաղաքականութեան նը-
կատմանը բուն մը չէ խոսած, և թէ
անիջաւորութիւն կը քաղաքէ: Առաջ-
կայը արքեւք ինչ կը հասկանա երբ
80-ը զ'իւրեան կ'ընեն, և զ'ուտու-
ծայն Մասունքը կ'ընէ: Երբ Միւս կ'ալ
հաւանք չ'ընեն կ'ընէ:

Նշանաւոր Լորտ մը՝ ասորով քա-
ղաքականութեան մէջ յաւանք եր-
թանք, այնպիսի Աւետարանի կ'մտե-
նանք կ'ալ: Բրիտանու ոչ զ'ինաց կ'ոն-
փութիւր, մ'ընէ կ'ալ վերանային ոչ
Մանալի զ'իւր, ոչ Պարսից զ'ինաւ:
վերանայ, ոչ երկարաւորան զ'ինաց մի-
տինքները, ինչպէս թիւ գործու: Արիւս
Բրիտան ոչ կ'ուտարկանի զ'այս անմի-

րեղմանաւոր ինչպէս համար աղ-
դին կողմէ վեց եղանակաւոր սոս-
րագրութեամբ և Ս. Պատրիարքի
կնքով Վեհ. Սուլթանին ու պիտի չը-
նորհալարեալ ուղերձն ալ մատուցին
Կրիս բարձրութեան:

Մեծ—Երաւրապետ օրով ընդ ա-
նեց ազգին ու զերքն և խոստացու-
ղեհ: Սուլթանին մատուցանել:

Այս առթիւ Կրիս բարձրութիւն-
նը Հայոց ազգին վերայ համակրու-
կան խօսքեր ընելով, և իւր յաւանք
սէքը յայտնելով, յորդորեց որ մանկը-
տայն բարոյական գաւաթաբանութե-
անք լուր հոգ տարալ, որպէս զի
ընտիր և քաղաքական յազաքայինք
և ազգին ու աւերութեան օգտակար
մարդիկ հասնին, օրնպէս հանդու-
եալ Վերջին Գրիգոր Եփեմովն, օրոյ
յիշատակը թէ մեղ և ձեզ սիրելի է,
ինչպէս նաեւ (սուան Գրիգոր Եփեմ-
ովն, Տասնեան Յարութիւն Եփեմովն
և այլք, որք տղային և տէրութեան
օգտակար բանիւրան և ընտիր ան-
ձինք են, իր փափաքով և կը մաղ-
թեմ քատ, որ ասանց թիւն ունի և
չունայ, յետոյ յորեց:

Հայոց ազգը հինգ հարիւր տու-
րիկ ի վեր Օսմանեան պետութեան
հետ կապուած է, և տնտր հոգանա-
ւորութեան ներքեւ կապով, ինչ որ
էր անիջ տուած, նոյն մնացած է և
այսօր, այսինքն իւր կրօնքն և սոց-
ցալութեան պատճառ, Սոկրատես ապագայ
մ'է որ Օսմանեան տէրութիւնն Հայ
ազգին կ'ընդանի միտքն և յաւանք
գիտելու կուտէ, Բայց գործունէք աշ-
րիւրեւ Երաւր, կ'ընեն մը որ հոն
գործողութեան հազար հոյ ընտու-
նայ և ոչ հետաք մնացած է պարս-
միտակ կ'երկարաւոր լին յորեք կը
փախին թէ Հայոց այնպիսի մեծ քաղ-
մանութիւն կը գտնուի երկր այն կող-
մեր և այսօր Կրիս:

Բարձր. Մեծ—Երաւրապետ ուր-
չափ տղիւր զգ աղմուկ ուրաւութեամբ
համակրական խօսքերը՝ ներկայաց-
եալ Ս. հարց վերայ խոր արտադրու-
թիւն ընելով, միտքերուն հազարաւոր
լուծիւն ու բարեմարտութիւններ
մատուցին թէ Վեհ. Սուլթանին և
տեղի ճշմարտութիւնը, Բրիտանու
զարմարեւոր ու խօսքերուն մէջ երկ-
րային կամ երկամու օր ան մի յետ
մարեր, նոյն մէջ ամեն ինչ ինքնա-
բոյս և երկարային է, իւր կրօնին ինչ-
պէս իւր գոյութեան հեղինակն ին-
քն է, նոյն իսկ Երեմիք Ռիքան՝ որ
միշտ Բրիտանու և իւր Աւետարանին
գէ՛մ կ'ընայ զիտաւ ընդաւա մը, յու-
զելով Ռիքան—Բրիտանու Ատաւած
ընել, իրենք ալ ըսել թէ Բրիտանու
մարդ է, այս ան պէս կ'ընէ, Այս (Բը-
րիտանու) է ամենամաքուր դիտակցու-
թիւնն ի ծոց Ռաւանեականին: և
միշտ իւր գործունէք մէջ զ'ուտուած
Երաւր Երկարեալով, ուրիշ անաւան
կուտէ, Բրիտանու զ'իւր փութիւնն մար-
դոց գերազանց, անորդացի վեր
ապարկանկ էակ մը՝ անմեղով
զայն կ'ընէր ինչ, Մեծն Պատրիարք
թէ գործ ուրք զ'ինա և տղանդի
մեծ մարդը, որպէս կ'ընեն անոր
և գործողի մասունքներն երաւր-
ցի գիտնոց ու աղաքութիւնն ու հե-
տաքքքքքքքքքք գործած է և պի-
տի գործէ միշտ, Երբ իւր փութայ և
իշխանութեան զ'ինքն էն կ'անալհի
Ս. Հեղինակ իրենց մէջ, և ինքն իւր
վրայ մանապա՛մ, ինքն իւր մէջ ամ-
փութած, մարդաւորայն Ատաւածը վը-
րայ տալիս կ'մտածէ: Եթէ եւ մարդ
եմ, Բրիտանու մարդ է:

Ա. Լ. — Կ'ընէ

